

5.14.2. Retsplejerådet finder i sin udtalelse ikke grundlag for at fravige retsplejelovens almindelige regler om saglig og stedlig kompetence i sager om domstolenes bistand til gennemførelse af en voldgiftssag. Som anført i bemærkningerne til det lovudkast, der dannede grundlag for den gældende voldgiftslov, bør de almindelige procesregler i det omfang, det er praktisk muligt, efter Retsplejerådets opfattelse fastholdes også på områder, der i visse henseender er undergivet en særlig lovgivning, jf. Folketingstidende 1971-72, tillæg A spalte 905.

Retsplejerådet foreslår derfor at videreføre reglen i den gældende voldgiftslov om, at afgørelser om disse spørgsmål træffes af den ret, ved hvilken sagen skulle være anlagt, hvis voldgift ikke var aftalt.

Heller ikke med hensyn til fuldbyrdelse af voldgiftskendelser finder Retsplejerådet grundlag for at fravige retsplejelovens almindelige regler om appel af fogedrettens afgørelser. Der er efter Retsplejerådets opfattelse intet grundlag for at tillægge Sø- og Handelsretten kompetence i appelsager. Dette gælder såvel under den nuværende instansordning som under den instansordning, som Retsplejerådet har foreslået i betænkning nr. 1401/2001 om reform af den civile retspleje I. Retsplejerådet bemærker, at dette også gælder, selv om man – i modsætning til Retsplejerådets anbefaling, jf. pkt. 5.12.2 ovenfor – måtte vælge at henlægge retssager om danske voldgiftskendelsers ugyldighed til Sø- og Handelsretten. Selv om det er de samme indsigelser, der kan fremsættes, er der så stor forskel på en fogedretslig behandling af indsigelserne og en almindelig rettergang herom, at en eventuel kompetence for Sø- og Handelsretten til at behandle retssager om danske voldgiftskendelsers gyldighed ikke ville kunne begrunde en kompetence for Sø- og Handelsretten med hensyn til den fogedretslige behandling af (danske og udenlandske) voldgiftskendelser, være sig i første instans eller – som foreslået af arbejdsgruppen – ved appel.

Advokatrådets arbejdsgruppe har over for Retsplejerådet anført, at forslagene i arbejdsgruppens lovudkast om enekompetence for Sø- og Handelsretten i sager om domstolenes bistand til gennemførelse af voldgiftssager og om appel af fogedrettens afgørelser om fuldbyrdelse af voldgiftskendelser er uden betydning for indførelsen af en moderne dansk voldgiftslov, og at arbejdsgruppen derfor ikke har indvendinger mod Retsplejerådets forslag om ikke i disse sager at fravige retsplejelovens almindelige regler.

Retsplejerådet kan ikke tiltræde, at den frist, der foreslås for at anlægge retssag med henblik på at få erklæret en voldgiftskendelse ugyldig, samtidig skal

være en frist for at fremsætte indsigelser mod fuldbyrdelse af en voldgiftskendelse. En sådan sidestilling af frister for sagsanlæg med påstand om ugyldighed og frister for indsigelse mod fuldbyrdelse har så mange u hensigtsmæssige – og til dels uacceptable – konsekvenser, at Retsplejerådet ikke kan anbefale en sådan ordning, der i øvrigt Retsplejerådet bekendt ikke findes i noget andet land.

For det første er retssager om gyldigheden af en voldgiftskendelse væsensforskellige fra tvister om fuldbyrdelse (eller anerkendelse) af en voldgiftskendelse. Afgørelsen i en retssag om gyldigheden af en voldgiftskendelse har global virkning. Hvis en dansk voldgiftskendelse erklæres ugyldig, ophører voldgiftskendelsens retsvirkninger normalt uden videre overalt i verden.

I modsætning hertil vil en afgørelse om, at en (dansk eller udenlandsk) voldgiftskendelse ikke kan fuldbyrdes (eller ikke kan anerkendes) i Danmark, ikke have nogen retsvirkninger uden for Danmark. Afhængig af afgørelsens nærmere indhold vil den selvfølgelig i praksis kunne have en større eller mindre overbevisende kraft i andre lande, hvor der måtte opstå tvist om fuldbyrdelse (eller anerkendelse) af den samme voldgiftskendelse, men retligt er der tale om separate afgørelser i hvert enkelt land af, om voldgiftskendelsen kan fuldbyrdes (og anerkendes) i det pågældende land.

For det andet ville en sådan frist for indsigelser mod fuldbyrdelse af en voldgiftskendelse føre til, at danske domstole ville skulle fuldbyrde selv voldgiftskendelser, som strider mod grundlæggende danske retsprincipper (ordre public), eller som har afgjort en tvist, der efter sin art ikke kan afgøres ved voldgift.

Retsplejerådet tilføjer i den forbindelse, at en eventuel modifikation af arbejdsgruppens forslag, således at fristen for at gøre indsigelse mod fuldbyrdelse kun skulle gælde for de indsigelsesgrunde, parterne har rådighed over (de dispositive indsigelsesgrunde, som kun prøves efter påstand af en part), efter rådets opfattelse heller ikke ville være hensigtsmæssig.

En sådan ordning ville også være enestående i international sammenhæng. En sådan særlig indsigelsesfrist for de dispositive indsigelsesgrunde ville endvidere navnlig have betydning for personer, der helt har undladt at deltage i voldgiftssagen. Personer, der har deltaget i voldgiftssagen uden indsigelse, vil typisk allerede på et tidligere tidspunkt have mistet de indsigelser, som de kunne og burde have gjort gældende under voldgiftssagen. I forhold til personer, der helt har undladt at deltage i en voldgiftssag, der gennemføres på grundlag af en klart ugyldig voldgiftsaftale,